

INTERMEZZO

Aber fühlst du nicht *jetzt* den Kummer?
(“Aber spielst du nicht *jetzt* Schach?”)

Maar voel je het verdriet *nu* niet?
(“Maar schaak je *nu* niet?”)

– Ludwig Wittgenstein,
Filosofische onderzoekingen

DEEL EEN

1

Het leek niet eerlijk tegenover die jongen. Dat pak op de begrafenis. En dan die beugel, het toppunt van puberale ongemakkelijkheid. Bij zo'n gelegenheid zou je je haast gaan schamen voor je eigen sociale begaafdheid. Maar nu heeft hij tenminste een excuus of althans iemand om smekend aan te kijken tussen het obligate handjes geven door. De stakker. Bijna drieëntwintig nu: Ivan de Verschrikkelijke. Dat pak, niet te geloven. Waarschijnlijk in een muf ruikend tweedehandswinkeltje voor het plaatselijke hospice op de kop getikt, contant betaald, gekreukt en wel in een herbruikbare plastic zak gepropt en er zo mee naar huis gefietst. Ja, dat kon kloppen, zo paste het wel bij elkaar, dat pak, schitterend van lelijkheid, en de persoonlijkheid van zijn tien jaar jongere broertje. Toch had hij wel iets van stijl, op zijn manier. Een zeker lef in zijn totale gebrek aan belangstelling voor het materiële. *Brains and beauty*, had een tante eens gezegd. Over hen allebei. Of was Ivan de 'brains' en Peter de 'beauty'? Nou, bedankt, hè. Hij steekt Watling Street over naar het appartement dat geen appartement is, het huis dat geen huis is; elf, of is het alweer twaalf dagen na de begrafenis terug in de stad. Weer aan het werk of wat daarvoor moet doorgaan. Of in elk geval weer naar Naomi's huis. Wat zou ze aanhebben als ze zo meteen opendoet? Op de stoep haalt hij zijn telefoon uit zijn zak, het koele scherm licht onder zijn vingers op terwijl hij tikt. Bui-

ten. Het wordt al donker. De colleges zijn waarschijnlijk weer begonnen. Ze reageert niet, maar heeft het bericht wel gezien. Dan de voorspelbare opeenvolging van vertrouwde, inmiddels indirect opwindende geluiden: haar voeten op de trap van het souterrain naar de gang. Klassieke conditionering: waarom heeft hij er zo lang over gedaan om dat te bedenken? Gewoon gezond verstand. Niet eens. Dagelijkse ervaring. De relatie tussen herinnering en gevoel. De deur die opengaat.

Hallo Peter, zegt ze. Korte top van kasjmier, dun gouden kettinkje. Zwarte trainingsbroek, strak om de enkels. Geen elastiek, dat haat ze. Blote voeten.

Mag ik binnenkomen? vraagt hij.

De trap af, naar haar kamer, zonder de anderen te zien. Kleine ledlampjes gloeien als doffe speldenprikken tegen de muur. Schoenen uit, bij de deur neerzetten. Laptop open op het kale matras. Geur van parfum, zweet en wiet. De lucht van al onze obsessies. Gordijnen dicht, zoals altijd.

Waar heb jij gezeten? vraagt ze.

Eh. Er kwam iets tussen.

Ze kijkt hem aan en dan niet meer, snuift. Verlate zomervakantie? vraagt ze.

Naomi, lieverd, zegt hij vriendelijk. Mijn vader is overleden.

Verrast valt ze stil, draait haar hoofd naar hem toe: Je... Dan is ze weer stil. Jezus, voegt ze eraan toe. God, fuck. Peter. Wat erg.

Mag ik gaan zitten?

Ze gaan naast elkaar op de matras zitten.

Christus, zegt ze. Gaat het?

Ja, ik denk het wel.

Ze kijkt naar de zolen van haar over elkaar geslagen voeten op de matras. Zwart van vuil dat nooit echt vuil lijkt. Wil je erover praten? vraagt ze.

Niet echt.

Hoe gaat het met je broer?

Ivan, zegt hij. Wist je dat die ongeveer net zo oud is als jij?

Ja, dat heb je me verteld. Je zei dat je ons aan elkaar wilde voorstellen. Redt hij het wel?

Uit pure liefde, onweerstaanbaar, glimlacht Peter, maar om niet de indruk te wekken dat hij glimlacht uit pure onweerstaanbare liefde voor Naomi zelf glimlacht hij alsof hij geamuseerd naar de binnenkant van zijn pols kijkt. O, hij, eh... Eerlijk gezegd heb ik geen idee hoe het met hem gaat. Wat had ik ook weer over hem verteld?

Ik weet niet, dat hij nogal apart was of zo.

Ja, ik weet het weer. Hij is behoorlijk raar. Niet jouw type. Ik geloof dat hij een beetje autistisch is, al mag je dat tegenwoordig waarschijnlijk niet meer zeggen.

Wel als hij echt autistisch is.

Ja, nou, dat weet ik niet, of hij in klinische zin... Maar hij is in elk geval wel een geniaal schaker. Peter ligt nu op zijn rug op de matras naar het plafond te kijken. Je vindt het toch niet erg? voegt hij eraan toe. Ik moet straks nog ergens heen.

Buiten zijn blikveld antwoordt Naomi's mond: Oké. Stilte. Hij plukt afwezig aan de zoom van haar trainingsbroek. Ze komt naast hem liggen, warm, haar adem warm, de geur van koffie en nog iets anders. Haar borsten warm onder het kasjmieren topje. Dat ze van hem heeft gekregen, of net zo een maar dan in een andere kleur. *Paris grey*. Ze laat toe dat hij met zijn vingertoppen haar vochtige oksel streelt. De krijtachtige lucht van deodorant maskeert alleen de onderliggende diepere, zilte zweetgeur. Ze scheert eigenlijk alleen haar benen, onder de knie. Hij heeft haar eens verteld dat de meisjes in zijn studententijd hun bikinilijn lieten harsen. Daar moest ze om lachen. Ze vroeg of hij haar soms een schuldgevoel probeerde aan te praten. Helemaal niet, zei hij. Het is gewoon een interessante ontwikkeling in de seksuele cultuur. Ze lachte nog steeds. Dan zal die Keltische Tijger-tijd wel behoorlijk wild zijn geweest. Maar je vindt het best geil.

En dat is zo. Haar achteloosheid heeft iets sensueel. Koude voeten. Altijd zwarte voetzolen, van het blootsvoets half aangekleed met een joint en de telefoon op speaker door haar kamer lopen. Nu mompelt ze zacht: Ik vind het zo erg voor je. Zijn vingers onder het kasjmier. Ogen dicht. Alles heel loom en dromerig. Haar huid die hij voelt maar niet ziet, zacht en donzig, bijna fluwelig. Hij vraagt wat zij allemaal heeft gedaan toen hij weg was. Geen antwoord. Zijn ogen gaan weer open en vinden de hare.

Moet je horen, zegt ze, dit klinkt nogal stom. Een paar weken geleden had ik boeken nodig voor mijn studie en ik had geen geld. Maar het stelde niks voor.

Hij knikt langzaam. Ah, zegt hij. Oké. Als ik dat had geweten, had ik je wel kunnen helpen.

Ja, zegt ze. Nou ja, je reageerde niet echt op mijn appjes. Ze vertrekt haar mond in een gepijnigd lachje. Sorry, voegt ze er dan aan toe. Ik wist het natuurlijk niet, van je vader.

Geeft niet, zegt hij. Ik wist het natuurlijk niet, van dat geld.

Ze kijken elkaar nog even aan, opgelaten, prikkelbaar, schuldig. Dan draait ze zich op haar rug. Het is niet erg, zegt ze. Ik hoefde niet eens iets te doen, het waren oude foto's van vroeger.

Zijn lichaam voelt zwaar en moe en hij doet zijn ogen dicht. Waarschijnlijk zo'n gast die op al haar posts reageert. Emoji's van aapjes met hun handjes voor hun ogen. Of zo'n sneue getrouwde kerel met een geheime creditcard waar zijn vrouw niet van weet.

Echt kut, van je vader, zegt ze. Wanneer was de begrafenis?

Vorige week. Twee weken geleden.

Waren al je vrienden erbij?

Hij zwijgt even. Niet allemaal, zegt hij dan. En na weer een korte stilte: Sylvia. En een paar anderen.

Je wilde mij er zeker niet bij hebben.

Hij kijkt van opzij naar haar profiel. Volle lippen, iets geopend, een veeg sproetjes over haar jukbeen. Zilveren knopje glinsterend in haar oor. Toonbeeld van jeugd en schoonheid. Hij vraagt zich af

hoeveel die gast heeft betaald. Nee, zegt hij. Blijkbaar niet.

Ze grijnst zonder hem aan te kijken. Wat dacht je dan dat ik zou doen? vraagt ze. De priester verleiden of zo? Ik ben heus weleens eerder naar een begrafenis geweest, hoor.

Ik dacht vooral dat de mensen zouden vragen wie je was, zegt hij. En wat had ik dan moeten zeggen, dat we vrienden zijn?

Waarom niet?

Dat gelooft toch niemand.

Nou, bedankt, zegt ze. Dus ik zie er niet stijlvol genoeg uit om met jou bevriend te zijn?

Nee, niet oud genoeg.

Tong tussen haar lippen, grijns. Jij bent ziek in je hoofd, zegt ze. Weet ik. Jij toch ook.

Peinzend strekt ze haar armen en vouwt ze dan achter haar hoofd. Heb je een vriendin of zo? vraagt ze.

Hij geeft niet meteen antwoord. Het lijkt haar niet echt te kunnen schelen, en waarom zou het ook. Hij overweegt te zeggen: vroeger wel. Misschien was dit wel het moment om het te vertellen. Over de begrafenis en daarna. Niet dat er iets was gebeurd. Alleen dat gevoel, die herinnering aan een gevoel, dat in werkelijkheid niets was. In de auto had hij zichzelf dommig horen mompelen: Laat me alsjeblieft niet alleen met Ivan. Daarom was ze gebleven. Nergens anders om. Boven in zijn oude jongenskamer, zijn kloppende lijf tegen het hare, als een puber. Het was gelukkig te donker om haar aan te kijken. Ze was naast hem in slaap gevallen, dat was alles. Er viel niets te vertellen. De volgende ochtend was ze al op voordat hij wakker werd. Beneden in de keuken met Ivan, zacht pratend, hij hoorde het al op de overloop. Wat hadden ze elkaar te vertellen? Goede uitgangspositie voor het paard op d5? Ze was er nog toe in staat ook. Hem op zijn gemak stellen. Niet meer aan denken.

Zou ik met jou omgaan als ik een vriendin had?

Ze draait zich helemaal naar hem toe, kijkt hem aan, brengt haar vingertop naar het gouden halskettinkje. Maar jij bent ziek in je hoofd, weet je nog? zegt ze.

Hij weet het nog, en terwijl hij eraan terugdenkt, legt hij een hand tegen haar kleine gezichtje, handpalm tegen kaak. Lacht ze hem nu uit? Ja, natuurlijk, maar meer niet. Toen ze afgelopen zomer jarig was, toen hij champagne had meegebracht en zij haar gestifte lippen aan de fles zette. In de keuken zei haar vriendin Janine: Weet je, Peter, volgens mij vindt ze je leuk. Anders dan de anderen, dat weet hij wel. Iets van het uitdagende dat hij zo leuk vond toen hij haar voor het eerst zag. Aan de bar in dat piepkleine zilveren jurkje, met haar haar bijna tot haar middel en een knopje in haar neus dat onder de lamp rood oplichtte. Haar vrienden lieten hem de website zien, zogenaamd om te vragen of zoiets niet bij wet verboden was. Lazer toch op, zei ze. Dat moet je hem niet vertellen. Toen die snelle blik: dierlijk begrip. Alleen tussen hen tweeën, wist hij. Anders dan de anderen. Mannen die haar online gestoorde bedreigingen met seksueel geweld sturen, stomme hoer, ik vermoord je, ik snij je je strot af. Ze bladert door haar inbox en lacht. Moet je zien hoe ziek en sneu. Beneden haar waardigheid om daar bang van te worden. Hij stelt zich voor dat ze schaterend zou sterven als het echt zou gebeuren. Stom om niet op haar appjes te reageren. Er zaten echt lieve tussen. Zijn schuld. Hij vraagt zich af hoe hard ze dat geld nodig heeft en dan schaamt hij zich, of zoiets. Zoals altijd. Ze ligt op haar buik met haar hoofd in haar armen. Vertrouwde choreografie, veel gerepeteerd, samen en ook met anderen. Wat ooit mijn lippen kusten, waar, waarom. Er is niemand anders, zou hij nu kunnen zeggen. Iemand, maar niet... Sorry. Ik hou van jou. Van haar. Van jullie allebei. Geen zorgen. Niet zeggen. Christus, nee. Christus wil dat wij elkander liefhebben.

|

Negen uur al wanneer hij weggaat. Vier over. Een tikje stoned ook, ze hebben na afloop samen geblowd. Tikt in het witte vakje: Ong. 20 min later, sorry. Koel donker pakt zich samen rond het verlich-

te scherm. Bomen wuiven met hun stille takken boven zijn hoofd, tram rijdt langs met gezichten achter de ruiten. Zet zijn telefoon uit, stopt hem in zijn zak. James's Street bij avond. Snel lopen om niet nog later te komen. Maar dat is juist lekker, zo'n frisse septemberavond in Dublin, grote vrije stappen door zo'n stille straat. In de kracht van zijn leven. Dit is de tijd om van vluchtige pleziertjes te genieten. Het kan elk moment afgelopen zijn. Die dingen gebeuren. Veel te jong, zegt iedereen, vijftenzestig, dat is toch niks. Zelf is Peter halverwege, tweeëndertigenhalf. Al bijna van middelbare leeftijd als je het zo bekijkt. Angstaanjagend hoe snel dat gaat. Nee, zal hij voortaan zeggen, mijn vader is helaas niet meer onder ons. Dan condoleren de mensen je natuurlijk, maar geschokt zijn ze niet. Voor Ivan is het anders. Die is nu praktisch wees, want aan hun moeder heeft hij niet veel. God mag weten waarom die mensen kinderen hebben genomen. Op de begrafenis fluisterde ze tegen Peter: Moet je dat pak zien. En hoewel Ivan er natuurlijk belachelijk uitzag en Peter vlak daarvoor zelf nog had gedacht dat Ivan er belachelijk uitzag, antwoordde hij: Nou ja, hij zal deze week wel iets anders aan zijn hoofd hebben gehad dan zijn uiterlijk. Christine had een snelle blik op hem geworpen. Haar smaakvolle mantelpakje, marineblauwe merinowol. Met jouw outfit is anders niets mis, zei ze. Zo ging het nou altijd met haar. Hij meed haar blik en keek naar Ivan, die doodongelukkig in zijn eentje bij de tafel met broodjes rondhing. Ja, had hij geantwoord, dank je.

Nu langs het oude bankgebouw in de richting van Thomas Street. Sylvia's antwoord trilt in zijn zak, tegen zijn heup. Vroeger had hij een aparte ringtone voor haar berichtjes. De dagen van weleer. *Dublin in the Rare Ould Times* enzovoort. Weet niet eens meer hoe die klonk. Of welk merk telefoon, welk model, welk gewicht in zijn hand. Nu waarschijnlijk totaal verouderd, uit de handel genomen. Kon hij dat geluid nog maar één keer horen. Voelen dat zijn leven is opgeslagen, niet vergeten, ergens om hem heen, dat het hem nog steeds beschermend omhult. 's Morgens vroeg in de bus naar de in-

teruniversitaire debatwedstrijden. Voorbereidingen voor de finale in een gang terwijl het publiek al zit te wachten. Recordbrekers. Iedereen had natuurlijk een bloedhekel aan hen. Verliefd op elkaar en op zichzelf. Op zijn schermpje: Geen probleem. Heb je al gegeten?

Verstandig. Praktische, stevige schoenen, warme tweedjas. Nee. Ze is gewoon zorgzaam. Twintig minuten te laat en ze vraagt of hij wel gegeten heeft. Vijfentwintig minuten. En ze is niet dom, zwak uitgedrukt. Hij denkt weleens dat de aard en de omvang van haar lijden haar boven de kleine frustraties van de alledaagse ongemakken heeft uitgetild. Een halfuur te laat, nou en. Als je om de week naar het ziekenhuis moet voor een naald in je arm, dan maakt zoiets waarschijnlijk niet zoveel meer uit. Als je opvangt wat de dokters achter het gordijn over je zeggen. Patiënte, vrouw, tweeëndertig. Hardnekkige chronische pijnklachten na ernstig verkeersongeluk. Nee, geen kinderen, woont alleen. Niet veel mensen weten dat. Zelf zou hij liever dood zijn dan zo te moeten leven. Geen gedoe, gewoon in één keer klaar. Ze weet vast wel dat andere mensen er zo over denken. Misschien zelfs dat hij zo denkt. Maar ze zeggen dat het went. Je past je aan, je fijne oude leven komt nooit meer terug: accepteer het of hou jezelf voor de gek, uiteindelijk komt het op hetzelfde neer. De overlevingsdrang is veel sterker dan de mensen beseffen. Na een soort dood, eigenlijk. Een soort dood die je overleeft, uit beleefdheid, uit respect voor anderen, uit onzelfzuchtige liefde. Christus heeft zijn eigen dood ook overleefd. En werd erom geprezen en vereerd.

Nu langs de kunstacademie, studenten met spijkerjackjes, plastic laarzen en gescheurde kousen hangen rond bij de ingang. Vormloze tienergezichten zweven bleek onder de straatverlichting. Voor de ingang van het leven. Hij weet dat ze kijken. Brains and beauty. Geamuseerd. Eentje kijkt hem na. Mag ze. Je leeft maar één keer. Misschien is hij al halverwege. Hij staat zichzelf toe om terug te kijken en te glimlachen. Ze is niet eens mooi, maar waarom ook niet, en hij krijgt een scheef lachje terug. Minstens een halfuur te

laat. Naomi zou des duivels zijn. God, wat zijn mannen walgelijk. Ze leek niet ouder dan zestien. O, mag je tegenwoordig niet eens meer lachen? Naar kinderen. Dat doet hij trouwens, lachen naar kinderen. En naar oudere mensen. Hij laat de wereld graag zien dat hij iedereen goedgezind is. Soms lacht hij zelfs naar andere mannen. Anders. Nee. Alleen als er een aanleiding is. Als hij ze verkeerd verstaat of hen per ongeluk voor de voeten loopt, dat soort dingen. Ja, dan lacht hij. Naar zijn rivalen en vijanden. Jij haat mannen nog meer dan ik, zegt Naomi. Ja, duidelijk, zij gaat uit eigen vrije wil met ze naar bed. Peter gaat alleen naar bed met mensen die hij aardig vindt. De meeste vrouwen zijn in de kern heel sympathiek. En zoals iedereen weet zijn mannen walgelijk. Niet allemaal: zijn vader niet, niet op die manier. En Ivan? Anders. Hij dacht altijd dat Ivan zo'n aseksueel iemand was over wie je weleens leest. Een soort vormloze amoebe in een pot. Tot de avond dat Peter met dat ene vriendinnetje thuis kwam eten en Ivan zag staren. Ah, je broertje weet zich geen raad met zijn houding, hè? Nee, sorry. Ik denk dat hij je leuk vindt. Later, toen hij ging studeren, kreeg hij natuurlijk wel vrienden, ook meisjes. Maar ja, zijn vrienden zijn... nou ja. Nee, ga door. Wat is er met zijn vrienden? Zijn ze lelijk? Nee, niks mis mee eigenlijk. Sommigen zijn zelfs best knap, symmetrische gezichten en zo. Ze hebben alleen geen smaak. Naomi zou zich gek lachen. Nog snobistisch ook. Maar is het wel snobisme? Nee, met geld heeft het niets te maken. Zwarte trainingsbroek, strak om de enkels maar niet met elastiek, dat haat ze. Net als alles op knielengte. Het luistert nauw. Ivans vrienden zijn niet lelijk, helemaal niet, maar zoals ze zich kleden... Misdadig. En hoe ze praten en bewegen. Misschien is het een ander soort snobisme. Hoogbegaafde jonge vrouwen, natuurlijk. Wiskundigen, schaaksters. Geen van allen ook maar in het minst in Peter geïnteresseerd, en dat is wederzijds. Nu je het zegt, sommigen zijn waarschijnlijk zelfs verliefd op zijn broertje. Hij moet even glimlachen. Het lijkt nooit wederzijds, maar weet hij veel. Hij heeft hem die keer wel naar de beeldscho-

ne Giulia zien kijken. Groene zijden blouse met de bovenste drie knoopjes open. Parelmoer. Witte tanden, luide, gezonde Romeinse lach. Voorbij Christ Church nu, verlicht in het donker, natuurstenen muren grijs-geel uitgebleekt. Berichtje: Ben er bijna. Nog niet gegeten. Jij? En zij? Ja, zij, Sylvia. Het ontgaat hem totaal. Niet eens echt knap, nooit geweest. Naast haar lijkt de schoonheid van anderen overdreven. Haar onopvallende gezichtje. Natuurlijk zijn haar kleren altijd precies goed. Ze brengt hem weleens op ideeën voor cadeautjes die hij aan Naomi zou kunnen geven – coltruien, gekleurde zijden sjaals, een enkellange regenjas. Maar dan weet hij weer hoe verkeerd dat eruit zou zien: knap meisje, verkleed als oude dame. Truttig, preuts. Sylvia nooit, niet in het minst. Dit voorjaar is hij naar een lezing van haar geweest. Slanke vrouw op spreekgestoelte die over achttiende-eeuwse prozavormen vertelt. Aller ogen op haar gericht. Heldere, lage stem. Alt. Je kon een speld horen vallen. Toen ze klaar was, barstte het applaus los, wat zal het zijn geweest, tweehonderd mensen, meer, en ze glimlachte en knikte, was het waarschijnlijk gewend. Puur charisma. Hij kreeg zin om tegen mensen te zeggen: Ik ken haar. Ex van me. Stel je voor hoe pijnlijk. Je moest haar over amoureuze fictie horen, interessant, probeer haar maar eens in bed te krijgen. Maar dat kan niet meer. Zij niet. Te veel pijn. Telefoon trilt weer. Ze heeft een tafeltje in een Italiaans restaurant in Temple Bar gereserveerd, kijk, hier, wat vindt hij? Tikt terug: Ben er over 5. Donkere Lord Edward Street, langs de poort van de faculteit. Tafereken van oude romances, liederlijke dronkenschap. Vier uur 's nachts, kotsen op de stoep voor de Mercantile, dat staat hem nog bij. Beurstoekenningen. Jong nog. Mengeling van herinnering en verlangen. Donkere herinnerde wandelingen. Kerkhof van de jeugd.

|